

ΑΔΑΜΑΝΤΙΟΥ Α. ΣΑΜΨΩΝ, Νήσος Σκόπελος, ιστορική και αρχαιολογική μελέτη (μετά δωδεκασελίδου περιλήψεως εις την Ἀγγλικήν). Ἀθήναι 1968, σχ. 8 σελ. 320.

Τὸ βιβλίον ἀποτελεῖ καρπὸν τῆς ἀγάπης τοῦ συγγραφέως πρὸς τὴν γενέτειράν του, τῆς ὁποίας ἐπιχειρεῖ νὰ δώσῃ συνοπτικὴν ἱστορίαν ἀπὸ τῆς κατὰ τὴν Νεολιθικὴν ἐποχὴν ἰδρύσεώς της μέχρι σήμερον. Ἡ ιδιότης τοῦ σ. ὡς φιλόλογου τοῦ Ἰστορικοῦ—Ἀρχαιολογικοῦ τμήματος τὸν ἐβοήθησε νὰ συλλέξῃ μετ' ἐπιμελείας καὶ νὰ μελετήσῃ τὰ δεδομένα τῶν ἀρχαιολογικῶν ἀνασκαφῶν καὶ τὰ εὕρηματα—τείχη, τάφους, ἀρχιτεκτονικὰ μέλη, γλυπτικὰ ἀντικείμενα, ἀγγεῖα, κτερίσματα, ἐπιγραφάς, ἐργαλεῖα καὶ κοσμήματα, νομίσματα κλπ. ἐν συνδυασμῶ μετὰς ἱστορικὰς παραδόσεις καὶ τὰς μνείας τῶν συγγραφέων διὰ νὰ συνθέσῃ τὴν ἐπὶ 4.000 ἔτη ἱστορίαν τῆς νήσου. Ἡ παρακολούθησις τῶν δεδομένων εἶναι χρονολογικῶς συνεχῆς ἐρευνωμένων πάντων τῶν γνωστῶν στοιχείων εἰς τρόπον ὥστε ὁ ἀναγνώστης νὰ ἀποκτᾷ ἐποπτικὴν εἰκόνα τοῦ βίου τοῦ τόπου ἀπὸ τῆς Παλαιολιθικῆς καὶ Μυκηναϊκῆς ἐποχῆς διὰ μέσου τῆς γεωμετρικῆς, προκλασσικῆς, κλασσικῆς, καὶ μετακλασσικῆς ἐποχῆς, ἐπὶ Μακεδόνων καὶ Ρωμαίων καὶ Βυζαντινῶν, ἐπὶ Φράγκων, Ἑνετῶν καὶ Τούρκων μέχρι τῆς μεταπελευθερωτικῆς περιόδου καὶ τῆς σημερινῆς. Ὁ συγγραφεὺς δὲν παρέλειψε τὴν μελέτην οὐδενὸς οὐσιώδους στοιχείου, τοῦναντίον δὲ μᾶς παρουσιάζει καὶ αἰσθητοποιεῖ τὴν ἔκθεσίν του διὰ σχεδιαγραμμάτων, εἰκόνων, φωτογραφιῶν καὶ ἀντιγράφων τειχῶν, ναῶν, ἐπιγραφῶν, εὕρημάτων καὶ ἐπισημῶν ἐγγράφων διὰ τὴν ζωὴν τῶν πόλεων τῆς νήσου, τὰ μνημεῖά των, τὰ ἔργα τῶν κατοίκων των, τὰ παθήματά των καὶ τὴν δρασίν των καὶ ὅταν ἦσαν ἐλεύθεροι καὶ ὅταν ἦσαν ἀναγκαστικοὶ σύμμαχοι ἢ ὑπῆκοοι ἄλλων κρατῶν.

Διὰ τὴν ἐπιμέλειαν τῆς ἐργασίας τοῦ συγγραφέως, τὴν στοργὴν μεθ' ἧς συνεκέντρωσε καὶ ἐπιτυχῶς ἤξιολόγησε καὶ παρουσίασε τὰ στοιχεῖά του, δι' ὧν δίδει ἐναργῆ καὶ σχεδὸν πλήρη εἰκόνα τῆς ἱστορίας τῆς Σκοπέλου ἀπὸ τῆς ἀρχαιότητος μέχρι σήμερον, ὀφείλεται ἀνεπιφύλακτος ἀναγνώρισις. Οἱ φιλόλογοι τοῦ τόπου μας ὀφείλουσι νὰ μιμηθοῦν τὸ παράδειγμά του, δεδομένου ὅτι πλείστον τόπων τῆς χώρας μας ἡ ἱστορία εἶναι ἐπὶ τόσον γνωστὴ, ἐπὶ ὅσον μόνον ἐξικνεῖται ἡ μνήμη τῶν παλαιότερων κατοίκων της, ἂν καὶ τὰ μνημεῖα φανερά ἢ ὑπὸ τὸ ἔδαφος ἀφθονοῦν, τὰ ἀρχεῖα δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ φυλάττουσι πλῆθος στοιχείων καὶ οἱ παλαιοὶ συγγραφεῖς διαθέτουσι πληροφορίας μὴ ἀξιολογηθείσας εἰσέτι ἐπαρκῶς.

Π. Κ. ΓΕΩΡΓΟΥΝΤΖΟΣ